

---

# СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

## I МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

---

УДК 336.22:005.591.4(4ЄС+477)

DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.9.1>

**Оgrenich Ю.О.**

доктор економічних наук, доцент,  
Запорізький національний університет  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0294-1889>

**Сопіна А.Є.**

студентка,  
Запорізький національний університет  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7317-5982>

**Ohrenych Yuliia, Sopina Anastasiia**

Zaporizhzhia National University

### ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ КРАЇН ЄС І УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕФОРМУВАННЯ

### PECULIARITIES OF FUNCTIONING OF TAX SYSTEMS OF EU AND UKRAINE COUNTRIES AND WAYS OF ITS REFORM

---

*У статті визначено, що в умовах змінності впливу чинників ринкового середовища платники податків зіткнулися з деякими труднощами щодо їх сплати та постала потреба дослідження податкової системи й необхідності її реформування. Розглянуто сучасний стан оподаткування в Україні та країнах ЄС. З'ясовано, що оподаткування відіграє важливу роль у реалізації державних функцій, впливає на розподіл доходів між населенням та сприяє сталому розвитку. Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення управління механізмом оподаткування в Україні, що дасть змогу подолати нерівність розподілу доходів та тіньову економіку, покращити контроль за сплатою податків, стимулюватиме розвиток нешкідливого та ефективного виробництва, сприятиме зниженню податкового навантаження на малий і середній бізнес.*

**Ключові слова:** податок, оподаткування, податкова система, зарубіжний досвід оподаткування, види податку, платники податку, податкова ставка.

*В статье определено, что в условиях изменчивости влияния факторов рыночной среды налогоплательщики столкнулись с некоторыми трудностями по их уплате и возникла необходимость исследования налоговой системы и необходимости ее реформирования. Рассмотрено современное состояние налогообложения в Украине и странах ЕС. Выяснено, что налогообложение играет важную роль в реализации государственных функций, влияет на распределение доходов между населением и способствует устойчивому развитию. Разработаны практические рекомендации по совершенствованию управления механизмом налогообложения в Украине, что позволит преодолеть неравенство распределения доходов и теневую экономику, улучшить контроль над уплатой налогов, будет стимулировать развитие безвредного и эффективного производства, будет способствовать снижению налоговой нагрузки на малый и средний бизнес.*

**Ключевые слова:** налог, налогообложение, налоговая система, зарубежный опыт налогообложения, виды налога, налогоплательщики, налоговая ставка.

---

*It is determined that in today's conditions and the negative impact of market environment taxpayers have faced some difficulties in paying them and, accordingly, there is a need to study the tax system, identify its features, the need to identify advantages and disadvantages and reform, based on the experience of highly developed European Union. The article considers the current state of taxation in Ukraine and provides a general description of the process of tax collection in highly developed EU countries. The essence of tax and taxation, sources of tax and the concept of taxation in Ukraine are determined. It was found that taxation plays an important role in ensuring the implementation of state functions, as tax revenues are a significant part of the revenues of the Consolidated Budget of Ukraine. In addition, the tax system affects the distribution of income among the population and contributes to the goals of sustainable development by differentiating tax rates, tax bases and types of taxes. It is proved that it is important to take into account the experience of EU countries to reform the tax system, which will overcome income inequality and the shadow economy, improve tax control, stimulate the development of harmless and resource-efficient production, and help reduce the tax burden on small and medium businesses. Practical recommendations have been developed to improve the management of the tax mechanism in Ukraine, namely the introduction of a differentiated tax rate, increase the tax on the use of natural resources and the establishment of a tax on the use of plastic bags. Types of taxes and tax rates in Ukraine are analyzed, a set of measures to increase control over the payment of taxes in Ukraine has been developed, namely the transfer of settlements to non-cash form, the introduction of a three-stage system of verification of tax payments. Ways to improve the taxation process in Ukraine and increase control over the payment of taxes have been identified, which will eliminate the shortcomings of tax legislation, reduce the tax burden on businesses, and ensure the stability of tax revenues to the state budget.*

**Key words:** tax, taxation, tax system, foreign experience of taxation, types of tax, taxpayers, tax rate.

**Постановка проблеми.** В Україні основним джерелом доходу бюджету є саме податки. Податкова система є одним із інструментів регулювання державою діяльності суб'єктів господарювання. Вона значно впливає на економічне зростання та стабільність економіки. Сьогодні розвитку економіки України заважають такі проблеми, як значне поширення тіньової економіки, нерівність розподілу доходу серед населення, ухилення від сплати податків, недосконала система контролю за сплатою податків, часті зміни в законодавчій базі, надмірна кількість видів податків та незмінність податкової ставки для різної бази оподаткування, тому дослідження питання функціонування податкових систем країн ЄС дасть змогу впровадити їх досвід і вдосконалити податкову систему України.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблему процесу оподаткування досліджували такі вчені, як Л.К. Воронова [1, с. 478], М.П. Кучерявенко [1, с. 478], Н.Ю. Пришва [1, с. 478], О.М. Тимченко [4], Ю.В. Сибірянська [4], С.М. Кокшарова [4], А.В. Пислиця [4], М.Б. Кондратенко [4], Л.А. Васютинська [5], М.О. Слатвінська [5]. Проте податкова система України та зміни в податковому законодавстві потребують систематизації, аналізу та вдосконалення.

**Формулювання цілей статті.** Метою статті є дослідження особливостей податкової системи України та країн ЄС; визначення переваг і недоліків податкових систем; аналіз податкових надходжень; визначення шляхів реформування податкової системи України та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу оподаткування.

**Виклад основного матеріалу.** В умовах сьогодення, тобто нестабільності економічного та політичного становища, оподаткування відіграє важливу роль у наповненні бюджету держави. Розвинута система оподаткування сприяє розвитку економіки та поліпшенню національної безпеки країни, а також спонукає підприємства сплачувати податки, а не приховувати доходи. Для повноцінного розвитку в Україні недостатньо розвинута система контролю за сплатою податків, тому поліпшення цього механізму є актуальною проблемою. Завдяки підвищенню рівня контролю за сплатою податків зменшиться частка тіньового сектору економіки в країні та збільшиться кількість відррахувань до бюджету України. Впровадження та використання податкових пільг сприятимуть розвитку малого й середнього бізнесу, як наслідок,

покращенню економіки та зменшенню темпів інфляції в країні, тому дослідження концепції оподаткування, виявлення та вирішення проблем контролю за стягненням податку є важливим для розвитку країни, вдосконалення податкової системи, що сприятиме досягненню стабільності в економіці та поліпшенню національної безпеки в Україні.

Враховуючи важливу роль податків у податковій системі та наповненні державного бюджету, маємо зупинитись на визначенні цього поняття, що наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Визначення економічної категорії «податок»**

<b>Джерело</b>	<b>Визначення</b>
Словник фінансово-правових термінів	«Податок – це обов’язковий платіж, обов’язкові внески до бюджету відповідного рівня або до позабюджетного фонду, які здійснюються платниками в порядку та на умовах, визначених законодавчими актами» [1, с. 381].
Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва	«Податок – встановлений законом для досягнення загальнодержавних або місцевого значення цілей обов’язковий індивідуально безоплатний грошовий платіж, який вноситься юридичними та фізичними особами у Державний чи місцевий бюджет за наявності матеріальних передумов (доходу, прибутку чи майна) у чітко визначені строки та у передбачених законодавством розмірах і не призначений для конкретних витрат» [1, с. 478].
Податковий кодекс України	«Податок – обов’язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до Податкового кодексу України» [3].
А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк	«Податки – це обов’язкові платежі, які законодавчо встановлюються державою, сплачуються юридичними та фізичними особами в процесі перерозподілу частини вартості валового внутрішнього продукту й акумулюються в централізованих грошових фондах для фінансового забезпечення виконання державою покладених на неї функцій» [1, с. 381].
І.І. Кучеров	«Податок – це встановлений державою в особі уповноваженого органу в односторонньому порядку й у відповідній правовій формі обов’язковий грошовий або натуральний платіж у дохід держави, що здійснюється у певних розмірах та має безповоротний, безквівалентний та стабільний характер» [1, с. 382].

*Джерело: складено авторами на основі джерел [1, с. 381; 2, с. 478; 3]*

Згідно з джерелом [5], оподаткування – це законодавчо врегульований процес установлення та утримання податків у країні, визначення їхніх розмірів і ставок, відповідних об’єктів та кола юридичних і фізичних осіб, що підлягають оподаткуванню, а також установлення порядку сплати податків.

На основі вищерозглянутих визначень податку й оподаткування слід узагальнити, що оподаткування є законодавчо врегульованим процесом, що охоплює сукупність економічних і правових відносин у процесі встановлення розмірів і ставок податку, об’єктів, що підлягають оподаткуванню, визначення суб’єктів оподаткування та дає змогу визначити порядок сплати податків, здійснювати контроль за процесом сплати податків. Податкова система складається з прямих та непрямих податків, які надходять до бюджету. Податкова система України включає сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, що справляються в установленому Податковим кодексом України порядку [3].

Враховуючи те, що в Україні виділено загальнодержавні та місцеві податки й збори, зупинимося на їх характеристичі (табл. 2).

Таблиця 2

**Загальнодержавні та місцеві податки й збори  
(податкова ставка та платники податку)**

Податок	Податкова ставка	Платники податку
1	2	3
<i>Загальнодержавні податки</i>		
Податок на прибуток підприємств	1) Базова (основна) ставка – 18%; 2) ставки 0%, 4%, 5%, 6%, 12%, 15%, 18% і 20% – до доходів нерезидентів.	Суб'єкти господарювання
Податок на доходи фізичних осіб	1) Базова (основна) ставка – 18%; 2) 5% бази оподаткування у випадках, прямо визначених статтею 167; 3) 0% бази оподаткування у випадках, прямо визначених статтею 167.	1) Фізична особа – резидент; 2) фізична особа – нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; 3) податковий агент.
Податок на додану вартість	Базова (основна) ставка – 20%, 0% по операціях з вивезення товарів за межі митної території України; 7% по операціях з постачання лікарських засобів, дозволених для виробництва й застосування в Україні.	1) Будь-яка особа, що провадить господарську діяльність; 2) будь-яка особа, що зареєстрована як платник податку; 3) інші, визначені статтею 180 Податкового кодексу України.
Акцизний податок	Ставки податку встановлюються відповідно до визначень розділу I Податкового кодексу України.	Перелік платників податків визначений у статті 212 Податкового кодексу України.
Мито	Відносини, пов'язані з установами та справлянням мита, регулюються митним законодавством.	Відносини, пов'язані з установами та справлянням мита, регулюються митним законодавством.
<i>Місцеві податки</i>		
Податок на майно	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що не перевищує 1,5% розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування. Транспортний податок: ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль. Плати за землю: ставка земельного податку встановлюється відповідно до статей 274, 277 Податкового кодексу України.	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Транспортний податок: платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі. Плати за землю: платниками податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі.

Продовження Таблиці 2

1	2	3
Єдиний податок	1) Для першої групи – не більше 10% розміру прожиткового мінімуму; 2) для другої групи – не більше 20% розміру мінімальної заробітної плати; 3) для третьої групи – 3% доходу (у разі сплати податку на додану вартість згідно з Податковим кодексом); 5% доходу (у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку); 4) для четвертої групи – ставка податку визначена статтею 293.9 Податкового кодексу України.	Платники єдиного податку (перша, друга, третя, четверта групи) визначені статтею 291 Податкового кодексу України.
<i>Місцеві збори</i>		
Збір за місяць для паркування транспортних засобів	За кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 м <sup>2</sup> площі земельної ділянки – до 0,075% мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.	Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи – підприємці, які, згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, організовують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.
Туристичний збір	До 0,5% – для внутрішнього туризму; до 5% – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.	Громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади.

*Джерело: складено авторами на основі джерела [3]*

Сьогодні в Україні (станом на 2021 рік) діють 11 податків та зборів, з них 7 загальнодержавних податків, 2 місцеві податки та 2 місцеві збори. Розглянувши специфіку загальнодержавних та місцевих податків і зборів, зупинимось на визначенні їх частки в бюджеті України.

Розглянемо більш детально структуру доходів Державного бюджету України станом на 1 липня 2021 року (рис. 1).

В Україні податки складають більшу частину доходів Зведеного бюджету. На 2020 рік податкові надходження становили 1 074 227 млн. грн., або 81% [8].

Проаналізувавши статистичні дані доходів Зведеного бюджету України за 2016–2020 роки, бачимо, що з кожним роком частка доходів від операцій з капіталом, від закордонних країн і міжнародних організацій, від цільових фондів та офіційних трансфертів зменшувалась. Натомість частка неподаткових надходжень збільшувалась, у тому числі доходів від власності та підприємницької діяльності, адміністративних зборів та платежів, доходів від некомерційної діяльності та інших неподаткових надходжень. Частка податкових надходжень у період 2016–2018 років стрімко збільшувалась, а з 2018 по 2020 роки зазнавала незначних змін.

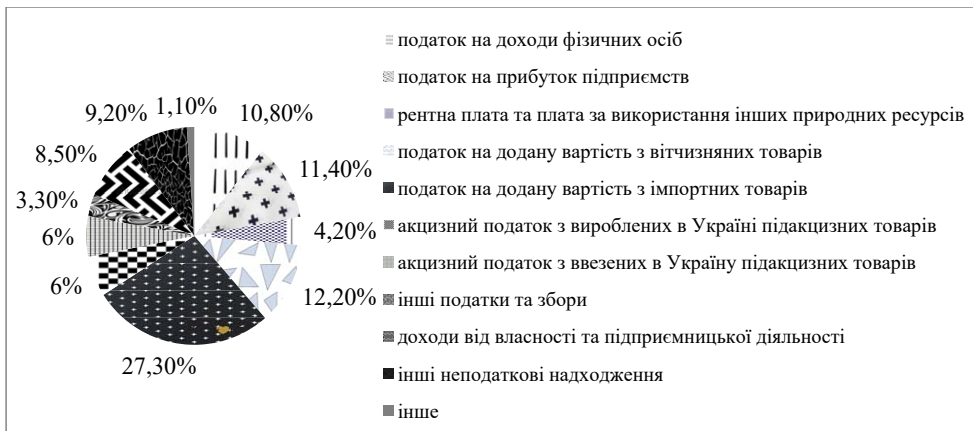


Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету України станом на 1 липня 2021 року

Джерело: складено авторами на основі джерела [7]

Водночас протягом 2016–2019 років податковий борг України зростав, і лише у 2020 році він зменшився порівняно з 2019 роком [9].

Через неефективний контроль за процесом сплати податків, низькі темпи розвитку економіки та її нестабільність виникають перешкоди, які заважають повноцінному розвитку суспільства.

Сьогодні однією з найбільших проблем щодо оподаткування є тіньова економіка. Задля збільшення власних прибутків «тіньові» підприємства не перерозподіляють власні доходи до бюджетів та державних цільових фондів, не сплачують податки. За результатами дослідження стану тіньової економіки в Україні, що провела компанія Ernst & Young [10], 846 млрд. гривень (23,8% від офіційного ВВП за 2018 рік) перебувають у тіні. Ще однією проблемою є велика кількість податків.

Вищезазначені проблеми стають значною перешкодою на шляху розвитку економіки країни та забезпечення сталого розвитку суспільства, тому доцільно вивчати податкову політику високорозвинених країн та її вплив на добробут суспільства, тому слід зупинитись на порівнянні податків в Україні та за кордоном, що наведено в табл. 3.

Враховуючи види податків, які стягуються у високорозвинених країнах ЄС, розмір податкових ставок, ми визначили переваги оподаткування у Швеції, Франції та Ірландії. Так, на менший прибуток накладається менший податок; до вітчизняних корпорацій не застосовуються муніципальні чи місцеві податки на прибуток; існує екологічний податок; застосовуються податкові пільги під час відкриття бізнесу; змінюється розмір процентних ставок залежно від бази оподаткування. Все це сприяє створенню та розвитку бізнесу, підтриманню вітчизняного виробництва, стабілізації економіки, зменшенню нерівності розподілу доходів між населенням, досягненню цілей сталого розвитку та розвитку безвідходного, екологічно чистого виробництва.

Проаналізувавши податкові системи України та високорозвинених країн Європи, можемо виділити переваги й недоліки в системі оподаткування в Україні. Зокрема, основними перевагами є наявність екологічного податку на забруднення навколишнього середовища викидами з підприємств; акцизний податок на такі продукти, як алкоголь та алкогольні напої (наприклад, вино, пиво, етиловий спирт), оброблений тютюн (наприклад, сигари, сигарети, тютюн); звільнення від оподаткування операції з ввезення на митну територію України устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаючого обладнання й матеріалів; стягнення місцевих

податків; різні ставки ПДВ залежно від товару; наявність спрощеної системи оподаткування; постійне вдосконалення сайту ДПСУ, розширення спектру послуг, що надаються, врахування скарг платників податків.

Таблиця 3

## Характеристика податків у країнах ЄС

Вид податку	Характеристика
1	2
<i>Швеція</i>	
Державний податок на прибуток	Ставка становить 20,6%.
Місцеві податки на прибуток	До шведських корпорацій не застосовуються муніципальні чи місцеві податки на прибуток.
Податок на додану вартість	Ставка становить 25%, 12%, 6%, 0%.
Податок для деяких електронних пристроїв	Застосовуються до продажу певних товарів між шведськими компаніями, якщо сума рахунків-фактур на ці товари без ПДВ перевищує 100 000 шведських крон.
Мито	Ставки мита залежать від економічної чутливості товарів, країни походження товару та будь-яких угод про вільну торгівлю.
Акцизні збори	Податок устанавлюється на алкоголь, тютюн, паливо та електроенергію; паливо обкладається податком на енергію, податком на вуглекислий газ та податком на сірку, акциз на певну електроніку та побутову техніку.
Податок на нерухомість	Ставка становить 1%, 0,5%.
Гербовий збір	Ставка становить 4,25%.
Соціальні збори	Ставка становить 31%.
<i>Франція</i>	
Податки на прибуток підприємств	Оборот (EUR): < 250 млн – 28%, 26,5%, 25%; > 250 млн – 31%, 28%, 27,5%, 25%. Малі корпорації на їх перших 38 120 євро оподаткованого прибутку – 15%.
Податок на соціальні внески	Ставка становить 0,16%.
Місцеві податки на прибуток	Не стягуються з доходів на регіональному чи місцевому рівні.
Податок на додану вартість	Ставка становить 20%, 10%, 5,5%, 2,1%.
Мито	Ставка залежить від країни походження
Акцизи	Товарами, які обкладаються акцизом, є алкоголь та алкогольні напої, оброблені тютюни, нафтогазопродукти.
Екологічний податок	Ставка становить 33,3%, 50%.
Податок на нерухомість	Ставка становить 3%.
Територіальний економічний внесок	Ставка становить 30%, 0,75%, 0%.
Податок на заробітну плату	Ставка становить 4,25%, 8,5%, 13,6%.

Продовження Таблиці 3

1	2
Соціальне страхування	Частка внесків роботодавця становить 45% від валової заробітної плати. Частка працівника становить від 20% до 23% винагороди.
Податок на цифрові послуги	Ставка становить 3%.
<i>Ірландія</i>	
Податки на прибуток підприємств	Ставка становить 12,5%, 25%, 33%.
Місцеві податки на прибуток	Не стягуються місцеві чи регіональні податки з доходу
Податок на додану вартість	Ставка становить 23%, 13,5%, 9%.
Мито	Ставка становить 0–14%.
Акцизні збори	Акцизні збори стягуються з мінеральних олій (включаючи бензин та дизельне паливо), алкогольних виробів (у тому числі спиртних напоїв, пива, вина, сидру та перрі) та тютюнових виробів.
Гербовий збір	Ставка становить 1%, 2%, 7,5%.
Збір мита на акціонерний капітал	Не стягується мито з акціонерного капіталу компаній.
Податки на капітал	Не стягується податок з чистої вартості компаній.
Соціальне страхування, пов'язане з оплатою праці (PRSI)	Ставка становить 11,05%.
Збори зі страхових полісів	Ставка становить 3%.
Екологічні податки	22 центи за кожен поліетиленовий пакет або мішок, що містить пластик.
Податок на вуглець	Для нафти та газу загалом дорівнює 33,50 євро за тону викиду CO <sub>2</sub> .
Податок на цукор	20 центів, якщо вміст цукру становить п'ять і більше грамів цукру на 100 мл, 30 центів за літр для напоїв з вісьмома або більше грамами цукру на 100 мл.
Вихідний податок	Ставка становить 12,5%.
Місцеві податки	Стягуються з мешканців комерційного майна з урахуванням передбачуваної вартості оренди відповідного майна. Рівень стягуваних ставок може залежати від регіону.

*Джерело: складено авторами на основі джерела [11]*

Проте серед недоліків податкової системи слід виділити велику кількість податків; однаковість податкових ставок податку на прибуток для будь-якої бази оподаткування; відсутність екологічного податку, який би стягувався у разі використання поліетиленового пакету; відсутність податкових пільг для суб'єктів господарювання; нестабільність податкової системи через часті зміни законодавства; низький рівень якості обслуговування платників податків, збої у роботі під час подання податкових декларацій через електронну систему; відсутність ефективного й прозорого механізму захисту прав платників податків.



Отже, проаналізувавши податкові системи України та країн ЄС, можемо запропонувати шляхи покращення оподаткування та визначити такі заходи:

- 1) боротьба з корупцією;
- 2) впровадження антиофшорного законодавства;
- 3) збільшення ставок екологічного податку для стимулювання зменшення викидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище;
- 4) за прикладом США, переведення більшої частини розрахунків у безготівкову форму; це значно зменшить рівень тіньової економіки в країні, оскільки стане легше відслідковувати операції переказу коштів;
- 5) за прикладом Швеції [12] та Великобританії [14], накладення на більший прибуток більшого податку; це приведе до зменшення ступеня нерівності під час розподілу доходів; збільшення коштів у бюджеті держави; зменшення ризику утворення монополій; стимулювання розвитку малого й середнього бізнесу;
- 6) посилення контролю за сплатою податків; за прикладом Словаччини, впровадження трьохетапної системи боротьби з несплатою податків [13]; як наслідок, зменшиться частка тіньового сектору економіки в країні та збільшиться кількість відрахованих до бюджету України; до бюджету Словаччини покращений збір податків приніс додаткові доходи в розмірі 0,62% від ВВП за 2018 рік;
- 7) за прикладом країн ЄС, накладення податку на використання поліетиленових пакетів.

Отже, впровадження вищезазначених шляхів реформування та заходів, використання досвіду країн ЄС дадуть змогу вдосконалити податкову систему України, підвищити рівень її ефективності. Крім того, реформування податкової системи дасть можливість усунути недоліки податкового законодавства. Порівняно з країнами ЄС у податковій системі України переважає незначний податковий тиск на суб'єктів господарювання, але одночасно вагомим недоліком є неефективна система адміністрування.

**Висновки.** Кількість доходів бюджету України значною мірою залежить від сплати податків. Проте наявні проблеми заважають цьому процесу. Подолання корупції, тіньової економіки, зміна законодавства та впровадження антиофшорного законодавства покращать процес оподаткування, збільшать кількість надходжень до бюджету, внаслідок чого поліпшиться соціальне забезпечення, а також економіка, рівень життя населення, знизяться рівень забруднення навколишнього середовища та темпи інфляції.

Стратегія оподаткування має орієнтуватись на потреби громадян та розвиток економіки країни. Реформування податкової системи за прикладом країн ЄС приведе до зменшення соціальної нерівності та збільшення коштів у бюджеті держави. В Україні сьогодні існує проблема несплати громадянами податків. Для цього за прикладом Словаччини треба впровадити трьохетапну систему боротьби з несплатою податків.

Держава вже вживає заходів щодо реформування законодавства, щоби забезпечити населенню України гідний рівень життя. Усі заходи повинні бути спрямовані на вирішення проблем щодо ефективності оподаткування, процесу контролю за сплатою податків та джерел надходжень податків для досягнення чітко визначеної мети. Все це дасть змогу збільшити розмір податкових надходжень до Державного бюджету, зменшити випадки ухилення від сплати податків.

#### Список використаних джерел:

1. Податок: словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. Л.К. Воронової. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Алерта, 2011. 558 с.
2. Фінансове право України : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва та ін. Київ : Правова єдність, 2009. 213 с.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 15.08.2021).

4. Тимченко О.М. та ін. Податкова система України : навчальний посібник. Київ : Правова єдність, 2009. 213 с.
5. Волохова І.С. та ін. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. О.Ю. Дубовик та ін. Харків : Діса плюс, 2019. 402 с.
6. Оподаткування. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F> (дата звернення: 12.07.2021).
7. Міністерство фінансів України: доходи державного бюджету України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income> (дата звернення: 20.07.2021).
8. Доходи бюджету України. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/#29> (дата звернення: 25.07.2021).
9. Державна податкова служба України: динаміка податкового боргу. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist/-pokazniki-roboti/dinamika-podatkovogo-borg> (дата звернення: 28.07.2021).
10. Дослідження тіньової економіки в Україні компанією Ernst & Young. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2878152-u-tini-perebuvaе-majze-cvert-ekonomiki-ukraini-doslidzenna-ey.html> (дата звернення: 01.07.2021).
11. Світові резюме податків в усьому світі. URL: <https://taxsummaries.pwc.com> (дата звернення: 02.08.2021).
12. Державні установи Швеції. Бюджет Швеції. URL: <https://www.government.se/articles/2017/09/the-2018-budget-in-five-minutes> (дата звернення: 14.06.2021).
13. Проект бюджетного плану Словацької Республіки на 2018 рік. URL: [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/2018\\_dbp\\_sk\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/2018_dbp_sk_en.pdf) (дата звернення: 14.06.2021).
14. GOV.UK. URL: <https://www.gov.uk> (дата звернення: 16.07.2021).

#### References:

1. L.K. Voronova (ed.) (2011) *Slovník finánsovo-právných terminů* [Dictionary of financial and legal terms], Kyiv: Alerta (in Ukrainian).
2. L.K. Voronova, M.P. Kucheriavenko, N.Yu. Pryshva (2009) *Finánsové právo Ukrajiny* [Financial law of Ukraine], Kyiv: Pravova yednist'. (in Ukrainian)
3. Tax Code of Ukraine (2011, January 1) / *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* (in Ukrainian).
4. О.М. Ту'мченко (2009) *Podatkova sy'stéma Ukrainy* [Tax system of Ukraine], Kyiv: Pravova yednist' (in Ukrainian).
5. L.A. Vasyuty'ns'ka (2019) *Podatkova sy'stéma* [Tax system], Kharkiv (in Ukrainian).
6. Taxation // Wikipedia: free encyclopedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F> (accessed 12 July 2021).
7. Ministry of Finance of Ukraine: revenues of the state budget of Ukraine. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income> (accessed 20 July 2021).
8. Revenues of the budget of Ukraine. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/#29> (accessed 25 July 2021).
9. State Tax Service of Ukraine: the dynamics of tax debt. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist/-pokazniki-roboti/dinamika-podatkovogo-borg> (accessed 28 July 2021).
10. Study of the shadow economy in Ukraine by Ernst & Young. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2878152-u-tini-perebuvaе-majze-cvert-ekonomiki-ukraini-doslidzenna-ey.html> (accessed 1 July 2021).
11. World tax summaries worldwide. URL: <https://taxsummaries.pwc.com> (accessed 29 July 2021).
12. Government agencies in Sweden. Sweden's budget. URL: <https://www.government.se/articles/2017/09/the-2018-budget-in-five-minutes> (accessed 02 July 2021).
13. Draft budget plan of the Slovak Republic for 2018. URL: [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/2018\\_dbp\\_sk\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/2018_dbp_sk_en.pdf) (accessed 02 July 2021).
14. GOV.UK. URL: <https://www.gov.uk> (accessed 16 July 2021).